

Datum van
inontvangstneming

:

13/02/2026

Zaak C-845/25 * [Aradis]ⁱ

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof

Datum van indiening:

17 december 2025

Verwijzende rechter:

Protodikeio Peiraios (Monomeles Plimmelodikeio Peiraios; alleensprekende strafrechter in eerste aanleg, Piraeus) (Griekenland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

9 december 2025

Vervolgende instantie:

Eisangelia Peiraia (openbaar ministerie Piraeus) (Griekenland)

Verdachte:

FU

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Strafvervolging van verdachte in het hoofdgeding ter zake van het invoeren van producten die een hoger gehalte bestrijdingsmiddelenresiduen bevatten dan maximaal toegestaan bij verordening (EG) nr. 396/2005.

Aard en voorwerp van het prejudiciële verzoek

Verzoek om een prejudiciële beslissing betreffende de uitlegging van artikel 34 van verordening (EG) nr. 396/2005, in samenhang met artikel 49, lid 3, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

* Taal van de procedure: Grieks.

ⁱ Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

Prejudiciële vraag

Dient artikel 34 van verordening nr. 396/2005, in samenhang met artikel 49, lid 3, van het Handvest, aldus te worden uitgelegd dat het zich verzet tegen een nationale bepaling die voorziet in een vrijheidsstraf van ten minste zes (6) maanden voor het produceren, in- of uitvoeren van plantaardige producten met een gehalte aan bestrijdingsmiddelenresiduen dat de bij die verordening maximaal toegestane waarden overschrijdt, zelfs wanneer de overschrijding van gering of verwaarloosbaar belang is en er geen gevaar voor levensmiddelen wordt vastgesteld, zonder de nationale rechter de mogelijkheid te bieden om, gelet op de bijzondere omstandigheden van de zaak, met name de ernst van het strafbaar feit, de werkelijke of potentiële schade of het in gevaar brengen van het beschermde rechtsgoed, een lichtere sanctie op te leggen of de straf kwijt te schelden?

Aangehaalde bepalingen

Bepalingen van het nationale recht

Poinikos Kodikas (wetboek van strafrecht; hierna: „PK”): artikelen 17, 26, 27, 79, 83, 84, 99, 102, 104A, 104B.

Wet 4036/2012, betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen, het juiste gebruik ervan en aanverwante bepalingen (gepubliceerd in FEK A’ 8), zoals gewijzigd bij wet 4691/20 (gepubliceerd in FEK A’ 108): artikel 13, leden 6 en 10, artikel 11 en artikel 14, lid 1.

Artikel 14, lid 1:

„Wie plantaardige producten die residuen van bestrijdingsmiddelen bevatten die het maximaal toegestane gehalte, als bepaald in verordening (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad, overschrijden, produceert, importeert of exporteert wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten minste zes (6) maanden.”

Bepalingen van Unierecht

Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: „Handvest”): artikel 49, lid 1.

Verordening (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 23 februari 2005 tot vaststelling van maximumgehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen in of op levensmiddelen en diervoeders van plantaardige en dierlijke oorsprong en houdende wijziging van richtlijn 91/414/EEG van de Raad (PB 2005, L 70, blz. 1), zoals van kracht na de wijziging ervan bij verordening (EU) nr. 491/2014 van de Commissie van 5 mei 2014

(PB 2014, L 146, blz. 1) (hierna: „verordening nr. 396/2005”): artikel 2, lid 1, artikel 3, onder c) en d), artikel 18, lid 1, artikel 34, alsmede bijlagen II en III.

Aangehaalde rechtspraak

Rechtspraak van de nationale rechterlijke instanties

Arresten van de Areios Pagos (hoogste Griekse rechter): AP 1002/2025, AP 1268/2024, AP 481/2023, AP 1168/2022, AP 497/2018, AP 337/2010.

Rechtspraak van de rechters van andere lidstaten

Arrest Bundesverfassungsgericht (federale constitutionele rechter, Duitsland) van 28 mei 2002 (2 BvF 2/90, 2 BvF 4/92 en 2 BvF 5/92, BVerfGE 88, 203, DE:BVerfG:1993:fs19930528.2bvf000290, punt 164).

Rechtspraak van de rechterlijke instanties van de Unie

Arresten Hof van 19 oktober 2023, G. ST. T. (Evenredigheid van straf bij inbreuk op een merkenrecht) (C-655/21, EU:C:2023:791) (hierna: „arrest G. ST. T.”); 19 december 2024, Sistem Lux (C-717/22 en C-372/23, EU:C:2024:1041); 3 juli 2025, Beach and bar management (C-733/23, EU:C:2025:515), en 22 maart 2022, Nordzucker e.a. (C-151/20, EU:C:2022:203).

Beknopte uiteenzetting van de feiten en verloop van de procedure

- 1 Verdachte in het hoofdgeding was op het hier relevante tijdstip wettig vertegenwoordiger, directeur en vicevoorzitter van een naamloze vennootschap (hierna: „vennootschap”) die zich onder andere bezighoudt met de invoer, uitvoer en verhandeling van landbouwproducten.
- 2 Op 24 juli 2022 voerde de vennootschap 7.488 kg tomaten in uit Polen. Deze plantaardige producten droegen het internationale keurmerk Globalgap en waren voorzien van een chemische analyse waaruit bleek dat er geen residuen van bestrijdingsmiddelen aanwezig waren.
- 3 De plantaardige producten werden door de vennootschap uitsluitend gecontroleerd op de zintuiglijk waarneembare kenmerken ervan (voorkomen, smaak, geur e.a.) en opgeslagen. Bij de invoer ging de vennootschap af op de verzekeringen en de overgelegde certificaten van haar leverancier en vond geen controle op de aanwezigheid van eventuele bestrijdingsmiddelenresiduen plaats.
- 4 Op 25 juli 2022 heeft de voor kwalitatief en fyto-sanitair toezicht bevoegde dienst een controle bij de vennootschap verricht. Om te controleren of de litigieuze partij tomaten het toegestane maximumresiduegehalte (MRL) aan bestrijdingsmiddelen

bevatte werden twee exemplaren ingenomen als monster. Deze werden verzonden naar het bevoegde laboratorium, waar werd vastgesteld dat residuen van de werkzame stof dinotefuran aanwezig waren in een concentratie van $0,057 \pm 0,028$ mg/kg, waarmee de in verordening nr. 396/2005 maximaal toegestane grens van 0,01 mg/kg werd overschreden.

- 5 Na deze constatering waren de bevoegde autoriteiten van oordeel dat de litigieuze partij tomaten niet voldeed aan de wettelijke eisen inzake de maximaal toegestane grens voor bestrijdingsmiddelenresiduen. Daarom werd de bevoegde autoriteit gelast van alle beschikbare hoeveelheden van de bij de vennootschap aangetroffen partij en werden de reeds aan andere ondernemingen geleverde producten teruggeroepen en bevroren.
- 6 Op grond van het bovenstaande werd een strafvervolging ingesteld tegen verdachte in het hoofdgeding, op verdenking dat hij het strafbare feit van artikel 14, lid 1, van wet 4036/2012 had begaan.
- 7 De verwijzende rechter wijst erop dat de administratieve procedure tegen de vennootschap in verband met een eventuele administratieve boete wegens genoemde overschrijding van de MRL ten tijde van de behandeling van de zaak in het hoofdgeding nog niet was afgerond. De opgelegde administratieve maatregelen beperken zich tot de bevoegde autoriteit en het terugroepen van de producten van de litigieuze partij en zijn niet persoonlijk aan verdachte opgelegd maar aan de vennootschap als rechtspersoon.

Motivering van het prejudiciële verzoek

- 8 De verwijzende rechter zet uiteen dat de nationale wetgever, ter uitvoering van de uit verordening nr. 396/2005 voortvloeiende verplichtingen, het bijzondere delict van artikel 14, lid 1, van wet 4036/2012 in het leven heeft geroepen.
- 9 Uit artikel 14, lid 1, van wet 4036/2012, in samenhang met de bepalingen van verordening nr. 396/2005, blijkt dat de gezondheid van de consument het rechtsgoed is dat deze beoogt te beschermen, door de veiligheid van de levensmiddelenketen en de goede werking van de levensmiddelenmarkt te waarborgen met het oog op de uniforme toepassing van het Unierechtelijke kader inzake de maximaal toegestane grens voor bestrijdingsmiddelenresiduen.
- 10 Het delict van artikel 14, lid 1, van wet 4036/2012 wordt gepleegd door het produceren, in- of uitvoeren van plantaardige producten die residuen van bestrijdingsmiddelen bevatten in gehalten die de maximaal toegestane grens van verordening nr. 396/2005 overschrijden, ongeacht of die producten daadwerkelijk aan consumenten zijn aangeboden. Het is een formeel gevaarzettingsdelict, dat wil zeggen dat het bestaan van schade of een potentieel of concreet gevaar niet hoeft te worden aangetoond.

- 11 Ten aanzien van het subjectieve aspect (mens rea: toerekeningsvatbaarheid) brengt artikel 14, lid 1, van wet 4036/2012 nalatigheid niet uitdrukkelijk onder de delictomschrijving, zodat sprake moet zijn van opzet. Artikel 27 PK onderscheidt twee soorten opzet: „onmiddellijk” (onvoorwaardelijk) en „eventueel” („dolus eventualis” – voorwaardelijk) opzet. Er is sprake van onvoorwaardelijk opzet wanneer de dader plantaardige producten met residuen van werkzame stoffen die het toepasselijke MRL overschrijden beoogt te produceren, in- of uit te voeren, of wanneer hij dit weliswaar niet beoogt, maar dit als noodzakelijk gevolg van zijn handelen beschouwt en niet daarvan afziet.
- 12 Er is sprake van voorwaardelijk opzet wanneer de dader het zeer wel mogelijk acht dat hij plantaardige producten met residuen van werkzame stoffen die het toepasselijke MRL overschrijden zal produceren, in- of uitvoeren – niet als noodzakelijk maar als mogelijk gevolg van zijn handelen – en dit niettemin doet, daarbij aanvaardend dat hij voldoet aan de objectieve bestanddelen van het misdrijf. Onder aanvaarding wordt verstaan dat de persoon de verwezenlijking van de mogelijke uitkomst voor lief neemt.
- 13 Uit het geheel van de bepalingen van verordening nr. 396/2005 en van wet 4036/2012 blijkt dat de positie van de beoefenaren van beroepen in de agrarische- en levensmiddelensector (productie, verpakking, handel, uitvoer) in het bijzonder meebrengt dat zij een centrale rol spelen in de naleving van de Unierechtelijke en nationaalrechtelijke voorschriften inzake bestrijdingsmiddelenresiduen. Derhalve vormt het door die personen achterwege laten van de nodige organisatorische maatregelen en de vereiste controles bij de productie, in- en uitvoer van die producten, een factor die relevant is om voorwaardelijk opzet aan te nemen.
- 14 Voorts wijst de wetgever in artikel 11 van wet 4036/2012 de bestuursleden van naamloze vennootschappen zonder meer aan als daders van de bewuste delicten.
- 15 De stof dinotefuran is een van de onder de krachtens verordening nr. 396/2005 verboden middelen. Voor vruchtdragende groenten (zoals tomaten) als bedoeld in de bijlage bij verordening 2014/491 tot wijziging van bijlagen II en III (cod. 0231000) van verordening nr. 396/2005, geldt krachtens artikel 18, lid 1, onder b), van verordening nr. 396/2005 per definitie de waarde van 0,01 mg/kg, aangezien er geen specifiek MRL is vastgesteld.
- 16 Na onderzoek van de feiten heeft de verwijzende rechter het volgende vastgesteld:
  - a) de vastgestelde concentratie van het gewasbeschermingsmiddel dinotefuran ($0,057 \pm 0,028$ mg/kg) overschreed weliswaar de per definitie maximaal toegestane „nulwaarde” van 0,01 mg/kg, maar deze hoeveelheid vormt in wezen een minieme overschrijding in verhouding tot de hoogte van de grenswaarde;
  - b) de laboratoriumcontrole is uitgevoerd op slechts twee tomaten van de totale hoeveelheid tomaten, met een nettogewicht van 7 488 kg;

- c) de bevoegde autoriteit heeft uitdrukkelijk bevestigd dat het op het vastgestelde niveau niet mogelijk is om het gevaar voor de voedselveiligheid in te schatten, en
- d) tot en tijdens de behandeling van de zaak zijn geen andere monsters of partijen gevonden waarbij van een overeenkomstige overschrijding van de toegestane waarden is gebleken.
- 17 Onder deze omstandigheden acht de verwijzende rechter de overtreding van het MRL aan bestrijdingsmiddelen in de onderhavige zaak hoe dan ook van gering belang, zo niet in wezen onbeduidend en verwaarloosbaar.
- 18 Een bevestiging van de schuld van verdachte en in het verlengde daarvan de oplegging van tenminste zes maanden gevangenisstraf, krachtens de artikelen 11 en 14, lid 1, van wet 4036/2012, komt, gezien de hierboven vermelde bijzondere feitelijke omstandigheden van de zaak, dus voor als onevenredig, wegens de ruime omschrijving van het onderhavige delict, waarvan materiële wederrechtelijkheid geen deel uitmaakt: artikel 14, lid 1, van wet 4036/2012 heeft immers zonder meer betrekking op alle mogelijke overschrijdingen van de maximaal toegestane concentratie van bestrijdingsmiddelenresiduen, ongeacht de mate, omvang of gevaarlijkheid ervan, of eventuele recidive van de dader, enzovoorts. Dit doet rechtstreeks de vraag rijzen naar de evenredigheid van de bedreigde straf ter zake van overschrijding van het bij verordening nr. 396/2005 voorziene MRL aan bestrijdingsmiddelen.
- 19 In het kader van de administratieve handhavingprocedure werd tevens de aanvullende maatregel van bevroering en terugroeping van de gehele partij van de litigieuze producten opgelegd. Deze maatregel, hoewel opgelegd aan de vennootschap, draagt bij tot een verhoging van de totale opgelegde sancties en vermindert het – overigens niet vastgestelde – door de producten gevormde gevaar (zie in deze zin arrest van 19 december 2024, Sistem Lux, C-717/22 en C-372/23, EU:C:2024:1041, punt 53, en arrest G. ST. T., punt 61).
- 20 Volgens artikel 34 van verordening nr. 396/2005 moeten de lidstaten sancties voor schending van de MRL's aan bestrijdingsmiddelen vaststellen, strafrechtelijke sancties daaronder begrepen, die „doeltreffend, evenredig en afschrikkend” dienen te zijn. Wanneer een lidstaat de verplichting van artikel 34 van verordening nr. 396/2005 nakomt door sancties tot bestraffing van overschrijdingen van de MRL's voor bestrijdingsmiddelen bij plantaardige producten in te stellen, brengt hij derhalve het Unierecht ten uitvoer. Dit heeft de toepasselijkheid van het Handvest tot gevolg, krachtens artikel 51, lid 1, daarvan (zie arrest G. ST. T., punten 43-44).
- 21 De lidstaten zijn derhalve weliswaar bevoegd om de aard en het niveau te bepalen van de sancties die de naleving van verordening nr. 396/2005 moeten waarborgen, maar zij dienen bij de vaststelling daarvan onder meer het evenredigheidsbeginsel overeenkomstig de bepalingen van het Handvest en artikel 34 van de verordening te eerbiedigen. De sancties moeten in verhouding staan tot de ernst van de

- strafbaar gestelde feiten, met name door te verzekeren dat zij een reële afschrikkende werking hebben, maar zonder verder te gaan dan nodig is om dat doel te bereiken (zie dienaangaande arrest G. ST. T., punten 64-65 en aldaar aangehaalde rechtspraak; arrest van 3 juli 2025, *Beach and bar management*, C-733/23, EU:C:2025:515, punten 47-48).
- 22 Het evenredigheidsbeginsel van artikel 49, lid 3, van het Handvest vereist dat zowel bij het vaststellen van de sanctie als bij de toemeting daarvan rekening wordt gehouden met de omstandigheden van het concrete geval, alsmede met de mogelijkheid die de nationale rechter heeft om de kwalificatie in de tenlastelegging te wijzigen – hetgeen tot de oplegging van een minder strenge sanctie kan leiden – en met de mogelijkheid om de sanctie aan te passen aan de ernst van de begane overtreding (zie arrest G. ST. T., punten 67-68 en aldaar aangehaalde rechtspraak; arrest van 3 juli 2025, *Beach and bar management*, C-733/23, EU:C:2025:515, punten 49-50).
- 23 Het evenredigheidsbeginsel bindt de lidstaten niet alleen voor de vaststelling van de constitutieve bestanddelen van een inbreuk en van de regels inzake de hoogte van de geldboeten, maar eveneens voor de beoordeling van de factoren die in overweging kunnen worden genomen bij het bepalen van het bedrag van de sanctie (zie aldus arrest van 19 december 2024, *Sistem Lux*, C-717/22 en C-372/23, EU:C:2024:1041, punt 50). Aangezien artikel 49, lid 3, van het Handvest in de eerste plaats bepalingen van strafrecht betreft, geldt dit met name voor de constitutieve bestanddelen voor een sanctie van nationaal recht die als strafbaar feit wordt omschreven, te weten de elementen van de delictsomschrijving (*actus reus* en *mens rea*, alsmede eventuele verzwarende of verzachtende omstandigheden e.d.).
- 24 Naar het oordeel van de verwijzende rechter blijkt uit het in artikel 49, lid 3, van het Handvest neergelegde evenredigheidsbeginsel inzake straffen dat, bij daden waarvan de ernst in kwantitatieve of kwalitatieve zin op objectieve wijze als bijzonder gering kan worden aangemerkt omdat ze geen schade of gevaar van betekenis hebben aangericht, dat wil zeggen bij onbeduidende of van gering belang zijnde overtredingen, de op te leggen straf van overeenkomstige aard en zwaarte dient te zijn. Dat dient met name te gelden voor overschrijdingen van het MRL aan bestrijdingsmiddelen van geringe omvang en met een gering risico – en des te meer voor onbeduidende of verwaarloosbare overschrijdingen – overeenkomstig verordening nr. 396/2005, krachtens artikel 34 daarvan, in samenhang met artikel 49, lid 3, van het Handvest.
- 25 Naar het oordeel van de verwijzende rechter volgt uit het beginsel van evenredigheid van straffen dus dat de oplegging van een vrijheidsstraf voor het plegen van een feit dat slechts geringe of onbeduidende schade (of gevaar) voor het beschermde rechtsgoed veroorzaakt, per definitie onevenredig is (schending van de evenredigheid in strikte zin). Vrijheidsstraffen hebben immers vanzelfsprekend bijzonder onaangename gevolgen, zowel binnen de context van het strafrecht (zoals het mogelijk vervallen van een toekomstig recht op

opschorting van de uitvoering van een straf of van aanspraken op gunstige regelingen, zoals verzachtende omstandigheden e.a.), als in het algemeen daarbuiten (maatschappelijk stigma, secundaire administratieve verboden e.a.).

- 26 Voorts hoort het strafrecht, volgens de algemene rechtstraditie van de lidstaten, niet te fungeren als het middel bij uitstek om een of ander rechtsgoed te beschermen, maar als uiterste toevlucht (*ultima ratio*) om gedragingen af te straffen die dermate schadelijk en belastend voor een vreedzame samenleving zijn dat ze met alle mogelijke middelen moeten worden afgewend. Dat is met name het geval wanneer alle overige (civielrechtelijke, administratieve) middelen hebben gefaald of niet toereikend zijn geacht.
- 27 Deze aanname wordt ook bevestigd in de rechtspraak van het Hof betreffende artikel 50 van het Handvest, volgens welke de cumulatie van strafrechtelijke en administratieve procedures slechts kan worden aanvaard wanneer deze: i) bij wet wordt gesteld en de wezenlijke inhoud („essence”) van het recht eerbiedigt, ii) een legitieme doelstelling van algemeen belang nastreeft die de dubbele vervolging en oplegging van sancties voor hetzelfde feit kan rechtvaardigen, en iii) het evenredigheidsbeginsel in acht neemt, dat wil zeggen noodzakelijk en passend is om die doelstelling te bereiken (zie met name arrest van 22 maart 2022, Nordzucker e.a., C-151/20, EU:C:2022:203, punten 49-57 en aldaar aangehaalde rechtspraak).
- 28 De hierboven omschreven benadering berust op artikel 49, lid 3, van het Handvest en het in het Unierecht verankerde evenredigheidsbeginsel. Het Hof heeft nadrukkelijk onderstreept dat de straf dient te zijn afgestemd op het concrete geval, met name in het kader van de toepassing van Unierechtelijke regels en verplichtingen. Zo werd in het arrest G. ST. T. benadrukt dat artikel 49, lid 3, van het Handvest van de nationale rechter verlangt dat deze alle feitelijke omstandigheden in zijn oordeel betreft om te verzekeren dat de sanctie op het concrete geval is afgestemd. Deze verplichting houdt in dat rekening wordt gehouden met factoren als a) de werkelijke ernst van het gepleegde feit, b) de mate waarin het rechtsgoed in kwestie is geschaad en c) de vorm en de mate van schuld.
- 29 De onbeduidendheid van de aangerichte schade („harm”) is het belangrijkste criterium voor de individuele afstemming van de straf. Gegeven het feit dat de nationale rechter tot deze afstemming verplicht is, dient hij tevens over de mogelijkheid te beschikken om de naar aard en omvang lichtste straf op te leggen, of in uitzonderlijke gevallen zelfs geheel geen straf. Dit is met name nodig wanneer het gepleegde feit slechts onbeduidende, verwaarloosbare of geringe, of zelfs in het geheel geen schade (of gevaar) heeft veroorzaakt, met name wanneer de wettelijke straf bestaat uit vrijheidsberoving. Dit vooronderstelt uiteraard wel dat de aangerichte schade of gevaren bepaald kunnen worden op basis van objectieve, wettelijk en concreet omschreven criteria. Wettelijke strafbepalingen die deze mogelijkheid geheel uitsluiten zijn volgens de verwijzende rechter niet in

overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel van artikel 49, lid 3, van het Handvest.

- 30 Artikel 49, lid 3, van het Handvest fungeert derhalve niet simpelweg als regel voor de afbakening van de straf of de constitutieve bestanddelen van de strafbepaling, maar als wezenlijk verbod op strafrechtelijke sancties voor feiten die de ondergrens van „wezenlijke schade” (gevaar daaronder mede begrepen) niet halen. Anders gezegd brengt het beginsel van evenredigheid van straffen van artikel 49, lid 3, van het Handvest, volgens de verwijzende rechter, in de tweede plaats ook de regel mee „de minimis non curat lex poenalis” (de strafwet houdt zich niet bezig met kleinigheden). Deze regel moet worden toegepast in uitzonderlijke gevallen waarin de aard van de voorziene vrijheidsstraf niet in verhouding lijkt te staan tot de veroorzaakte schade („harm”), waarbij onder schade ook het in gevaar brengen van het beschermde rechtsgoed wordt begrepen.
- 31 In dat licht betekent de „de minimis”-regel niets anders dan dat het evenredigheidsbeginsel dient te worden toegepast bij de beoordeling van de voorziene straf in verhouding tot de constitutieve bestanddelen van het gepleegde feit. Hiervoor is een voorwaarde dat de schade (of het gevaar) naar de aard van het delict en het beschermde rechtsgoed factoren zijn die op objectieve wijze (kwalitatief of kwantitatief) kunnen worden bepaald, zowel op een abstract wetgevingsniveau als in elk individueel geval concreet.
- 32 In de onderhavige zaak omvat de gedraging waarvoor artikel 14, lid 1, van wet 4036/2012 een minimale gevangenisstraf van zes maanden voorschrijft, zonder meer alle mogelijke overschrijdingen van het maximaal toegestane gehalte aan bestrijdingsmiddelenresiduen. De genoemde bepaling laat de rechter, zelfs in gevallen waarin de schade of het gevaar gering of onbeduidend is of zelfs geheel ontbreekt, geen enkele ruimte om een lichtere straf op te leggen.
- 33 De wettelijk voorziene straf hoeft niet per definitie in de meeste gevallen onevenredig te zijn. De onderhavige, bijzonder ruime delictsomschrijving, die gepaard gaat met een vrijheidsstraf van minimaal zes maanden, garandeert evenwel niet dat de in elk specifiek geval opgelegde sancties, in overeenstemming met de uit artikel 49, lid 3, van het Handvest voortvloeiende verplichting, niet zwaarder zijn dan de vastgestelde inbreuk rechtvaardigt (zie, mutatis mutandis, arrest G. ST. T., punten 81 en 84).
- 34 In gevallen van geringe, niet ernstige of zelfs geheel verwaarloosbare overschrijdingen van de krachtens verordening nr. 396/2005 toegestane MRL's is het uiterst onwaarschijnlijk dat een sanctie wordt vastgesteld waarvan de zwaarte de ernst van de vastgestelde overtreding niet overschrijdt (zie arrest van 3 juli 2025, *Beach and bar management*, C-733/23, EU:C:2025:515, punt 52). In tegenstelling tot de wettelijk bepaalde administratieve sancties, waarvan de hoogte aan de hand van verscheidene criteria wordt vastgesteld, wordt de, vrijheidsberovende, gevangenisstraf van artikel 14, lid 1, van wet 4036/2012 voor

dezelfde overschrijdingen opgelegd, ongeacht of het gepleegde feit van een bepaalde, op criteria gebaseerde, ernst is.

- 35 Met name worden volgens artikel 13, lid 6, van wet 4036/2012, voor de toemeting van de boetes, die tussen de EUR 500 en EUR 10 000 bedragen, de volgende criteria in aanmerking genomen: a) de met de overtreding gepaard gaande gevaren, op basis van een analyse van het gevaar voor levensmiddelen, b) de mate waarin wordt afgeweken van de maximale residuenwaarden, en c) het niveau van de residuenconcentraties en het aantal werkzame stoffen in de verboden residuen.
- 36 De minimumboete van EUR 500 voor kleine of althans onbeduidende overschrijdingen van de toegestane concentraties bestrijdingsmiddelenresiduen is in geen enkel opzicht een onevenredige sanctie, gezien het relatief lage bedrag en de aard van de sanctie, met name wanneer deze wordt opgelegd aan vennootschappen die in de bewuste sector een bedrijf uitoefenen.
- 37 Daarentegen worden dergelijke criteria voorzien noch in aanmerking genomen bij het instellen van een strafvervolgning tegen de verantwoordelijke natuurlijke personen voor dezelfde overtredingen en de oplegging van de in artikel 14, lid 1, van wet 4036/2012 voorziene minimale gevangenisstraf van zes maanden. In scherpe tegenstelling tot de criteria en het brede gamma van de administratieve sancties, wordt de minimale gevangenisstraf van zes maanden opgelegd ongeacht de bijzondere omstandigheden van de zaak, met name ook wanneer het gepleegde feit van beperkte ernst is. Criteria als de mate waarin de MRL wordt overschreden, het niveau van de concentratie van de bestrijdingsmiddelenresiduen, de ernst van de aangerichte schade of het gevaar voor de levensmiddelen voor consumenten blijven geheel buiten beschouwing.
- 38 Naar het oordeel van de verwijzende rechter leidt dit ertoe dat de minimumstraf van zes maanden, voor zover deze niet afhangt van de bijzondere omstandigheden van de zaak maar wordt opgelegd zonder onderscheid en zonder de mogelijkheid van omzetting naar een delict met een lichtere sanctie, verder gaat dan noodzakelijk is om de nagestreefde doelstellingen te bereiken. Deze straf, die immers met vrijheidsberoving gepaard gaat, wordt bijzonder hoog geacht, vooral in gevallen waarin de overschrijding van het MRL bijzonder gering of onbeduidend is en niet is vastgesteld dat deze tot enig gevaar heeft geleid.
- 39 Met name is oplegging van een gevangenisstraf van tenminste zes maanden op zichzelf al een ernstig ongunstige consequentie, omdat het een negatief precedent schept dat aanzienlijke bezwarend is voor de strafrechtelijke positie van verdachte in de toekomst. Dit geldt ook indien de tenuitvoerlegging van de straf voor een bepaalde periode wordt opgeschort. In de eerste plaats wordt de opschorting opgeheven wanneer de dader tijdens die periode een nieuw misdrijf begaat en de eerdere straf, volgens artikel 102 PK, cumulatief met de nieuwe straf, ten uitvoer gelegd. In de tweede plaats heeft een persoon die bij een of meer eerdere rechterlijke beslissingen werd veroordeeld tot gevangenisstraf van meer dan een

jaar in totaal, volgens de huidige regels van de PK geen recht op opschorting van de tenuitvoerlegging.

- 40 Wanneer dit ter voorkoming van nieuwe misdrijven nodig wordt geacht, kan bovendien worden gelast, mits specifiek gemotiveerd, dat de straf geheel of gedeeltelijk wordt uitgezeten. Ten slotte kan een eerdere veroordeling, zelfs wanneer deze niet daadwerkelijk is uitgezeten of omgezet, leiden tot een strengere straf binnen de wettelijke grenzen en tot het vervallen van verzachtende factoren, met name die van een voorgaand „eerzaam leven”.
- 41 Voorts reiken de nadelige gevolgen van een strafrechtelijke veroordeling verder dan het strafrecht, aangezien de veroordeling een uiting van maatschappelijke afkeuring is en deze de reputatie en het maatschappelijke aanzien van de dader aantast. Daar komt bij dat elke veroordeling wordt opgenomen in het strafregister.
- 42 Volgens de verwijzende rechter bevatten de algemene bepalingen van de PK evenmin waarborgen voor de evenredigheid van de op te leggen straffen.
- 43 Ten eerste staan de algemene straftoemeteringscriteria in artikel 79 PK in geen enkel geval toe om een lagere straf op te leggen dan de wettelijk voorziene minimumstraf, in het onderhavige geval zes maanden.
- 44 Ten tweede bieden ook de in artikel 84 PK vermelde verzachtende omstandigheden, die ertoe kunnen leiden dat de in elke strafcategorie laagst mogelijke straf, wordt opgelegd, dat wil zeggen tien dagen voor een gevangenisstraf, geen bevredigende oplossing. Het gaat om uitzonderingsbepalingen die uitsluitend betrekking hebben op de persoonlijke omstandigheden van de verdachte en niet kunnen worden toegepast met een beroep op de uiterst geringe mate waarin het MRL aan bestrijdingsmiddelen wordt overschreden of waarin sprake is van een gevaar voor consumenten.
- 45 Ten derde kan ook algemene kwijtschelding van de straf door de rechter krachtens artikel 104B PK in het onderhavige geval geen gelegenheid scheppen om het evenredigheidsbeginsel toe te passen. Om te beginnen wijst de verwijzende rechter erop, dat een verzoek om zodanige kwijtschelding logischerwijze altijd pas kan worden gedaan nadat een rechter heeft beslist over de schuld van de verdachte.
- 46 Verder is voor kwijtschelding van een straf door de rechter een daadwerkelijk (objectief) resultaat vereist en niet een simpele inbreuk op een getalswaarde. Kwijtschelding is dus van toepassing op „krenkingsdelicten” (waar het optreden van schade of gevaar deel van de delictsomschrijving uitmaakt) en niet op „gevaarzettingsdelicten” als het onderhavige. Bij gevaarzettingsdelicten is het gevaar impliciet in de formele omschrijving in de bepaling en behoeft het niet concreet door de rechter te worden geconstateerd. In de onderhavige zaak ontbreekt derhalve zelfs het toepassingsgebied voor kwijtschelding van de straf door de rechter.

- 47 Overigens kan de genoemde bepaling volgens de verwijzende rechter, zelfs indien zou worden aangenomen dat kwijtschelding van straf mogelijk is in gevallen van geringe of verwaarloosbare overschrijding van het MRL, nog altijd geen afdoende uitkomst bieden om de straf te matigen. Ten eerste leidt kwijtschelding door de rechter ertoe dat de verdachte geheel vrijuit gaat en niet tot oplegging van evenredige sancties. Ten tweede behoort kwijtschelding van een straf tot de volstrekke discretie van de bevoegde rechter, zodat verschillende verdachten in vergelijkbare zaken op verschillende wijze beoordeeld (en veroordeeld) kunnen worden. Ten derde beslist de rechter over kwijtschelding. Hieruit volgt dat zelfs in gevallen van geringe of onbeduidende overschrijdingen van het MRL aan bestrijdingsmiddelen strafvervolgning zal plaatsvinden en dat de persoon bij wie de strafrechtelijke verantwoordelijkheid berust voor de strafrechter zal worden geleid, zonder dat uiteraard kan worden uitgesloten dat de betrokkene toch voor zelfs geringe of onbeduidende overschrijdingen van het MRL aan bestrijdingsmiddelen zal worden veroordeeld.
- 48 Gezien het bovenstaande beschikt de verwijzende rechter in principe niet over de mogelijkheid om, op gronden die te maken hebben met de bijzondere omstandigheden van het ten laste gelegde delict en de mate waarin het beschermde rechtsgoed is aangetast, een gevangenisstraf van minder dan zes maanden op te leggen. De mogelijkheden voor de rechter om een lagere straf op te leggen zijn uiterst beperkt. Het is in de omstandigheden van de onderhavige zaak niet mogelijk om de kwalificatie in de tenlastelegging te wijzigen zodat een lichtere sanctie kan worden opgelegd, of om de sanctie op andere wijze aan te passen aan de ernst van het ten laste gelegde delict (zie *mutatis mutandis*, arrest G. ST. T., punt 68 en aldaar aangehaalde rechtspraak).
- 49 De uitlegging van artikel 34 van verordening nr. 396/2005, in samenhang met artikel 49, lid 3, van het Handvest, is echter nog niet aan het Hof ter beoordeling voorgelegd, met name niet wat betreft de beoordelingsvrijheid van de lidstaten bij het instellen van verplichte vrijheidsstraffen voor overschrijdingen van de MRL's. Uit de bestaande rechtspraak komen algemene beginselen van evenredigheid en de verplichting om de straf af te stemmen op het individuele geval naar voren. Dit is evenwel niet dermate duidelijk dat er geen ruimte is voor redelijke twijfel over hoe die beginselen moeten worden toegepast in de onderhavige zaak, dat wil zeggen op een nationale bepaling die zonder meer een gevangenisstraf van ten minste zes maanden oplegt voor elke overschrijding van de bij verordening nr. 396/2005 voorziene MRL's aan bestrijdingsmiddelen.
- 50 Het ontbreken van duidelijke rechtspraak over deze kwestie heeft tot gevolg dat de verwijzende rechter niet goed kan beoordelen of een dergelijke nationale regeling voldoet aan het in artikel 49, lid 3, van het Handvest neergelegde beginsel van evenredigheid van straffen en de in artikel 34 van de verordening nr. 396/2005 neergelegde verplichting om sancties te treffen die „doeltreffend, evenredig en afschrikkend” zijn.

- 51 Om bovenstaande twijfels weg te nemen is het derhalve nodig om de beslissing over het aan verdachte ten laste gelegde strafbare feit aan te houden en de prejudiciële vraag betreffende de uitlegging van het Unierecht voor te leggen aan het Hof.